

PÆDAGOGISK LÆREPLAN ØSTBYENS BØRNEHUSE

2024-25

INDHOLDSFORTEGNELSE

1 INTRODUKTION	2
1.1 Læsevejledning.....	2
1.2 Hvem er vi?	3
1.3 Børnesyn.....	4
1.4 Dannelse og børneperspektiv	5
1.5 Leg	5
1.6 Læring	6
1.7 Børnefællesskaber.....	7
1.8 Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen.....	8
1.9 Samarbejde med forældre om børns læring	9
1.10 Børn i udsatte positioner	10
1.11 Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen	11
2 DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG -	12
2.1 Samspil og relationer	12
2.2 Evaluerende pædagogisk praksis	13
3 ØVRIGE KRAV TIL LÆREPLANEN	14
3.1 Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)	14
3.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	15
4 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	15
4.1 Alsidig personlig udvikling	16
4.2 Social udvikling	17
4.3 Kommunikation og sprog	19
4.4 Krop, sanser og bevægelse	20
4.5 Natur, udeliv og science	21
4.6 Kultur, æstetik og fællesskab	23
5 Afrunding	24

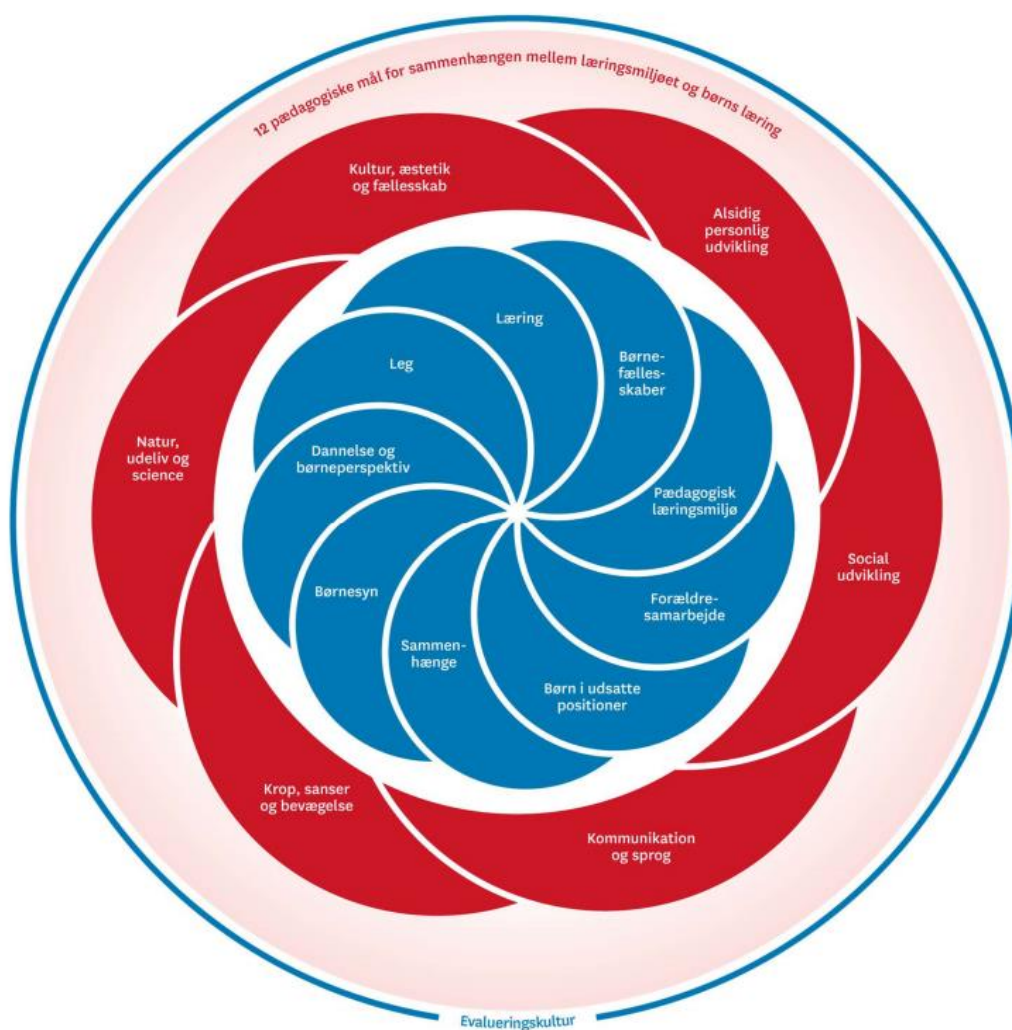
1 INTRODUKTION

For at gøre læreplanen så nærværende som muligt, har vi valgt, at fjerne det meste af ramme-teksten og primært skrive det ind, der fortæller om vores konkrete praksis i Østbyens Børnehuse.

Har du lyst til at læse mere om rammen for udarbejdelsen af den styrkede læreplan kan du bruge linket bagerst i læreplanen.

1.1 Læsevejledning

Hvert afsnit er bygget om omkring nogle essentielle citater fra rammerne om den styrkede pædagogiske læreplan, efterfulgt af punktformer på, hvordan vi handler på dette i dagligdagen. Som indflyvning til læsningen kan du herunder se en figur af rammen for den styrkede pædagogiske læreplan og de seks læreplanstemaer:

1.2 Hvem er vi?

Østbyens Børnehuse er en Kommunal institution i Herningsholms- og Holtbjerg området. Institutionen er normeret til ca. 350 børn i vuggestue, børnehave og i specialgrupper. Institutionen er opdelt på 5 fysisk adskilt afdelinger. Hver afdeling har sit eget særpræg og forskellige bygningsmæssige og størrelsesmæssige udformninger. Hver afdeling rummer en mangfoldighed af dejlige børn.

I Østbyens Børnehuse mener vi, at vores børn fortjener dagtilbud af høj kvalitet, der hviler på et menneskesyn, hvor de professionelle til hver en tid tror på, at mennesker gør det godt, hvis de kan.

Vi ser relations- og omsorgsarbejdet som værende grundlæggende. Alle børn skal opleve at de bliver set, hørt og forstået samt føle sig som en del af et aktivt fællesskab og en tryk atmosfære. Dette understøtter vi blandt andet gennem Herningmodel dagtilbud, Sangglad, Fri For Mobberi og Nebula.

Vi ser forældre som en ressource, og vi arbejder for, at det daglige samarbejde bygger på en tillidsfuld og konstruktiv tilgang omkring børnene.

Vi møder det enkelte barn og familien forskelligt for at give børnene lige muligheder for trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Forældrebestyrelsen er en aktiv del af Østbyens Børnehuse og består af en forældrerepræsentant fra hver afdeling samt to personalerepræsentanter.

Vi har i Østbyens Børnehuse fokus på at skabe sammenhænge for børnene i de overgange de møder. Både når de starter ved os, ved interne overgange og når børnene senere skal videre i skole.

1.3 Børnesyn

Følgende citater kommer fra den styrkede pædagogiske læreplan og er en del af vores pædagogfaglige grundlag, som blandt andet bygger på FN's Børnekonvention:

"Børnesynet i danske dagtilbud tager udgangspunkt i, at det at være barn har en værdi i sig selv. Derfor værner danske dagtilbud om børns ret til at være børn, til at være forskellige og til at udvikle sig i forskelligt tempo."

"Børn opfattes grundlæggende som kompetente og selvstændige, samtidig med at de har brug for omsorg, udfordringer, positive forventninger og tillid fra det pædagogiske personale."

"Det pædagogiske personale og ledelsen skal skabe organisatoriske rammer og et pædagogisk læringsmiljø, der muliggør, at børnene oplever nærhed, trivsel, læring, udvikling og anerkendende relationer."

Barnet skal føle sig set og forstået og opleve at det har en demokratisk stemme, samt indflydelse på egen hverdag.

(Den styrkede pædagogisk læreplan, Rammer og indhold, s. 16)

Dette betyder i den daglige pædagogiske praksis i Østbyens Børnehuse:

- At vi møder barnet med nysgerrighed i forhold til, hvad det enkelte barn har af kompetencer og interesser.
- At vi er nærværende voksne.
- At vi tilrettelægger dagligdagen, indretningen af læringsmiljøer og planlægning af pædagogiske processer med fokus på dels den samlede børnegruppe og dels det enkelte barn.
- At vi set barnet som værende unikt og allerede er nogen, og ikke kun på vej til at blive nogen.
- At barnet oplever mestring og livsduelighed i hverdagen.
- Vi ser intentionen bagved barnets handling.
- Vi har en grundlæggende tro på at børn gør det bedste de kan.

1.4 Dannelse og børneperspektiv

Følgende citater kommer fra den styrkede pædagogiske læreplan og er en del af vores pædagogfaglige grundlag.

"Barndommen har værdi i sig selv, og det pædagogiske læringsmiljø skal tage udgangspunkt i et børneperspektiv, uanset om der er tale om hverdagssituationer, børneinitierede aktiviteter eller voksenplanlagte forløb."

"Det dannende indhold skal være meningsfuldt, udfordre barnet og være afsæt for børnenes måder at begribe og handle på i en digitaliseret og global verden."

Dagtilbuddet skal fremme børnenes muligheder for at forankre værdier i sig selv og i egen personlighed.

Det er en central opgave for det pædagogiske personale at inddrage børnenes perspektiver og understøtte børnenes dannelse i det pædagogiske arbejde.

(Den styrkede pædagogisk læreplan, Rammer og indhold, s. 17)

Dette betyder i den daglige pædagogiske praksis i Østbyens Børnehuse:

- At vi inviterer barnet til at være aktiv deltagende i hverdagen.
- At vi understøtter rammerne for at barnet får mulighed for deltagelse i demokratiske sammenhænge. f.eks. medbestemmelse af egen læring og medindflydelse i hverdagen.
- At vi muliggør deltagelse for børnene uanset køn, alder og kultur.
- Vi følger op på børnenes initiativer.
- At vi inddrager børnene og følger deres spor.
- Vi er positive rollemodeller.

1.5 Leg

Følgende citat kommer fra den styrkede pædagogiske læreplan og er en del af vores pædagogfaglige grundlag.

"Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen er også grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn."

Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2"

(Den styrkede pædagogisk læreplan, Rammer og indhold, s. 18)

Dette betyder i den daglige pædagogiske praksis i Østbyens Børnehuse:

- At børn skal være omgivet af voksne, der forstår legens betydning.
- Vi skal skabe lege- og læringsmiljøer, som understøtter leg - både ude og inde.
- At vi er bevidste om at børns leg er en øvebane og et bearbejdningsrum til den aktuelle virkelighed.
- At vi stiller os til rådighed for børns leg. Vi veksler mellem at deltage, at byde ind med legetemaer og at iagttage.
- At vi er nysgerrige på børnenes leg og fantasi.
- At vi er opmærksomme på hvordan legefællesskaberne blandt børnene udvikler sig. Vi har fokus på at alle trives i legen, og at legene giver mulighed for at afprøve nye roller og sociale kombinationer samt at deltagelsen er en positiv oplevelse.
- At vi er opmærksomme på at den fysiske indretning skal give mulighed for forskellige typer af leg.
- At vi respekterer børnenes leg som et læringsrum og er opmærksomme på ikke at afbryde legen mere end nødvendigt. Hverdagen organiseres så der skabes tid til børnenes egne lege såvel som voksenplanlagte legeforløb.
- At vi gennem pædagogiske legeaktiviteter åbner muligheden for at inddrage de børn, der eventuelt har svært ved at komme i leg.

1.6 Læring

Følgende citat kommer fra den styrkede pædagogiske læreplan og er en del af vores pædagogfaglige grundlag.

"Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Det pædagogiske læringsmiljø handler om at fremme børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse."

Dagtilbudslovens § 8, stk. 2

"Børns læring fremmes af at turde begå fejl, famle og slippe fantasien løs. Det betyder, at det pædagogiske personale skal skabe et alsidigt, inddragende og trygt læringsmiljø, der fremmer sådanne eksperimenterende kompetencer samt lyst til at lære og opleve mere – også efter dagtilbudstiden."

(Den styrkede pædagogisk læreplan, Rammer og indhold, s. 19)

Dette betyder i den daglige pædagogiske praksis i Østbyens Børnehuse:

- At vi har fokus på at skabe læringsprocesser gennem hele dagen.
- At vi udarbejder læringsmål for at understøtte børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse og evaluerer løbende.
- At vi tilrettelægger vores pædagogiske læringsmiljøer, så stuerne har en fast dagsrytme, vekslede mellem leg, forskellige læringsrum, rutiner samt børne-og vokseninitierede aktiviteter.

- At vi arbejder med at etablere rammer, der giver børnene mulighed for at udforske forskellige sider hos dem selv, både kropsligt, følelsesmæssigt, socialt og kognitivt.
- At vi udarbejder læringsmål med udgangspunkt i den enkelte børnegruppes behov, interesse eller udfra et temaforløb.
- At vi planlægger og differentierer vores pædagogiske praksis, så alle børn får deltagelses- og erfaringsmuligheder.
- At vi har fokus på børneperspektivet i udformningen af læringsmål.
- At vi reflekterer og dokumenterer samt justerer systematisk i henhold til det brede læringsyn på forskellige niveauer: enkeltvis, stuevis, afdelingvis eller på institutionsniveau.
- At vi via løbende refleksion og dokumentation jævnligt arbejder med at følge op på, hvordan vi lykkes med det pædagogiske læringsmiljø i forhold til de læringsmål, vi har sat for børnenes læring.
- At vi arbejder systematisk med de overordnede læreplanstemaer, ved hjælp af forskellige skemaer og faste dagsordenpunkter på stue, hus- og faggruppemøder.

1.7 Børnefællesskaber

Følgende citat kommer fra den styrkede pædagogiske læreplan og er en del af vores pædagogfaglige grundlag.

"Alt leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for. Relationer og venskaber er afgørende, hvor alle børn skal være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til."

"Alt leg, dannelse og læring sker i et socialt samspil med de øvrige børn og det pædagogiske personale i dagtilbuddet."

"Forældrene har et medansvar, som betyder, at forældrene indgår i at skabe et velfungerende børnefællesskab præget af anerkendelse af alle familier uanset disses forudsætninger."

"Dagtilbuddets børnefællesskaber skal også skabe rum for, at børn kan etablere venskaber på tværs af alder, køn og kultur, og at mobning forebygges."

(Den styrkede pædagogisk læreplan, Rammer og indhold, s. 21)

Dette betyder i den daglige pædagogiske praksis i Østbyens Børnehuse:

- At vi samarbejder med andre relevante samarbejdspartnere, hvor alle har et ansvar for at støtte børn og sikre, at alle børn deltager i fællesskaber.
- At vi tilrettelægger varierede læringsmiljøer, for at sikre deltagelsesmuligheder for alle børn, fordi fælles oplevelser giver fællesskabsfølelse.
- At vi har fokus på at børn oplever sig som bidragende og betydningsfulde i fællesskabet.
- At vi arbejder bevidst med kulturen på de enkelte stuer bl.a. gennem miljøregler der udarbejdes i fællesskab med børnene.
- At vi arbejder ud fra Herningmodel dagtilbud, hvor fundamentet er den anerkendende tilgang og relationernes betydning for børnenes adgang til forpligtende fællesskaber.
- At vi arbejder med antimobbeprogrammet Fri For Mobberi, som har til hensigt at udvikle gode børnefællesskaber hvor omdrejningspunkterne er tolerance, respekt, omsorg og mod.
- At vi arbejder ud fra at fællesskaber kan være store og små efter barnets behov.
- At vi ser det enkelte barn i fællesskabet og er opmærksomme på hvordan børnene organiserer sig i egne fællesskaber.
- At arbejder for, at alle børn skal opleve at have venskaber.

1.8 Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen

Følgende citat kommer fra den styrkede pædagogiske læreplan og er en del af vores pædagogfaglige grundlag.

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes."

"Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger."

"Det betyder, at det pædagogiske læringsmiljø i forbindelse med både børnenes leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter og daglige handlerutiner som f.x. bleskift, frokost, oprydning, når børn tager tøjet på og af i garderoben mv., skal give børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Det indebærer, at børnenes læring ikke er afgrænset til halvanden times pædagogiske aktiviteter om formiddagen, men finder sted gennem hele dagen."

(Den styrkede pædagogiske læreplan s. 22, 23)

Dette betyder i den daglige pædagogiske praksis i Østbyens Børnehuse:

- At vi får inspiration til de pædagogiske læringsmiljøer gennem oplæg, faglige drøftelser, iagttagelser, refleksioner og evaluering.
- At vi er ansvarlige for at justere eller ændre de pædagogiske læringsmiljøer, så de fungerer til børnegruppen.
- At vi indretter de fysiske rammer, så de indbyder til nysgerrighed, leg og læring.
- At vi arbejder med begrebet den tilgængelige voksne, hvor de voksne er tæt på børnenes leg og handler relevant derefter.
- At vi arbejder bevidst med børnenes læring ved at gribe mulighederne i dagligdagens rutiner ex. spisning, bleskift, garderoben osv. ved at tillægge rutinerne værdi og prioritere dem.
- At vi arbejder bevidst med mindre børnegrupper, for at sikre uforstyrret fordybelse og fælles opmærksomhed mellem børn og voksne, for at understøtte kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø.
- At vi arbejder med at læringsmiljøerne understøtter de pædagogiske aktiviteter og læringsmål. De fysiske rammer ude og inde er også med til at definere læringsmiljøerne, da de skaber både muligheder og begrænsninger.

1.9 Samarbejde med forældre om børns læring

Følgende citat kommer fra den styrkede pædagogiske læreplan og er en del af vores pædagogfaglige grundlag.

"Alle forældre er forskellige, og det vil være det enkelte dagtilbuds ansvar at facilitere og rammesætte forældresamarbejdet, så forældresamarbejdet bliver differentieret og baseret på lokale traditioner, ønsker og den enkelte families behov. Dagtilbuddet skal sammen med forældrene afstemme gensidige forventninger til hinanden i forhold til både det individuelle forældresamarbejde og det mere generelle forældresamarbejde i dagtilbuddet."

(Den styrkede pædagogiske læreplan s. 24)

Overstående understøttes ligeledes af Herning kommunes samarbejdsmodel.

Dette betyder i den daglige pædagogiske praksis i Østbyens Børnehuse:

- At vi ser forældrene som samarbejdspartnere i forhold til det enkelte barn og gruppens læring, trivsel, udvikling og dannelse.
- At vi skal være rammen om arrangementer, hvor formålet er at styrke det sociale sammenhold og relationerne blandt børn og forældre, hvor samarbejdet også skal have fokus på børns læring. Vi skaber rum for, at alle er en del af et forpligtende fællesskab, fordi det sætter sig spor i børnegruppen. Voksne, som kender hinanden, tager lettere kontakt til legeaftaler i fritiden. Børn, som ser fællesskab mellem voksne, danner selv bedre inkluderende fællesskaber.
- At vi møder familier forskelligt for at skabe lige vilkår.
- At vi møder forældrene fordomsfrit og i en åben dialog.

- At vi ser vigtigheden af etableringen af et godt samarbejde og prioriterer derfor opstartsmøder, daglig dialog og opfølgingsmøde efter den første tid i institutionen.
- At forældrene kender barnet bedst og derfor er vi lydhøre og inddragende i forhold til vi i fællesskab får skabt de bedste udviklingsmuligheder for barnet - både i opstarten og i den daglige praksis.
- At forældrene skal føle sig velkomne, som en naturlig del af institutionen og aktivt inddraget i deres barns hverdag
- At forældrebestyrelsen er ligeledes en vigtig samarbejdspartner og medskaber i samarbejdet omkring den daglige praksis.
- At vi bruger Aula som vores fælles kommunikationsplatform.

1.10 Børn i udsatte positioner

Følgende citat kommer fra den styrkede pædagogiske læreplan og er en del af vores pædagogfaglige grundlag.

"Alle børn i dagtilbud har krav på at blive stimuleret og blive mødt med positive forventninger. Det er afgørende, at det pædagogiske personale, på linje med forventningerne til de øvrige børn i dagtilbuddet, har positive forventninger til et barn i en udsat position. Børn i udsatte positioner skal være en betydningsfuld del af børnefællesskabet, ligesom deres forældre er tilsvarende betydningsfulde i forældrefællesskabet."

(Den styrkede pædagogisk læreplan, s. 26)

Dette betyder i den daglige pædagogiske praksis i Østbyens Børnehuse:

- At alle børn skal være en del af meningsfulde fællesskaber. Derfor arbejder vi pædagogfagligt med gruppesammensætninger, aktiviteter og læringsmiljøer, så børnene kan trives i de daglige miljøer.
- At vi forholder os individuelt til børnene, da deres robusthed og belastning er individuelle og kommer til udtryk på forskellig vis.
- At vi arbejder med kvalitet i relationerne mellem de voksne og børnene.
- At vi i henhold til samarbejdsmodellen i Herning kommune, inddrager forældrene og andre relevante faggrupper ved behov for at kvalificere den hjælp vi kan give barnet.
- At vi anvender det digitale redskab Hjernen&Hjertet, til systematisk gennemgang og opfølgning af det enkeltes barn udvikling og trivsel.

1.11 Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen

Følgende citat kommer fra den styrkede pædagogiske læreplan og er en del af vores pædagogfaglige grundlag.

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen."

"Sammenhæng er ikke lig med, at indholdet i dagtilbud og skole skal være det samme. At skabe sammenhæng til børnehaveklassen kan fx. handle om børnenes trivsel, arbejde med børnefællesskaber og at understøtte børns lyst til at lære og deres mod på nye oplevelser, fordi det er elementer, der er centrale på tværs af dagtilbud og skole."

(Den styrkede pædagogiske læreplan s. 27)

Dette betyder i den daglige pædagogiske praksis i Østbyens Børnehuse:

- At vi samarbejder med de omkringliggende skoler i forhold til at skabe sammenhæng til skolestart. Vi laver overlevering med skolen for at give børnene de bedste betingelser for at lykkes.
- At vi har et etableret samarbejde med distriktsskolen, hvor vi bl.a. gensidigt besøger hinanden for at sikre sammenhæng og tryghed. Ligeledes sender vi en kendt personale med i førskoleopstarten.
- At det sidste år i børnehaven har egenverdi og er ikke "kun" er en skoleforberedende instans, men at vi selvfølgelig arbejder bevidst med at understøtte børnenes udvikling af færdigheder og kompetencer som er centrale på tværs af dagtilbud og skole og dermed letter overgangen til skolen.
- At vi arbejder på at skabe miljøer hvor børnene kan gøre sig positive erfaringer med at deltage i og mestre dagtilbuddets fællesskaber, som barnet kan overføre til skolens fællesskaber.
- At vi samarbejder med forældrene omkring barnets trivsel og udvikling samt hvordan overgangen til skolen understøttes bedst muligt. Til dette anvender vi bl.a. dialogprofilen og overgangsbeskrivelsen fra Hjernen&Hjertet.

2 DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG -

2.1 Samspil og relationer

Følgende relationstænkning kommer fra den styrkede pædagogiske læreplan og er en del af vores pædagogfaglige grundlag.

Velfungerende samspil og relationer mellem børn og pædagogisk personale er afgørende for børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Samspil og relationer dækker over alle de situationer, hvor børn og pædagogisk personale kommunikerer eller er sammen om noget.

Kvaliteten af samspillet og relationerne påvirker hele det pædagogiske læringsmiljø. Samspil og relationer af høj kvalitet er således afgørende for at kunne give børnene de bedste betingelser for trivsel, læring, udvikling og dannelse.

"Kvaliteten af interaktionen mellem barn og voksen [er] den mest betydningsfulde enkeltfaktor i daginstitutionen".

Christoffersen et al., 2014, s. 118. EVA s. 3

Dette betyder i den daglige pædagogiske praksis i Østbyens Børnehuse:

- At de voksne er ansvarlige for god kvalitet i relationen med barnet.
- At vi arbejder ud fra Herning Model Dagtilbud.
- At vi bruger viden fra "Sprog i samspil" i relations arbejdet.
- At vi opdeler børn i mindre grupper i lege og aktiviteter.
- At vi er nysgerrige på børnenes perspektiver.
- At vi arbejder med indretning, plads til leg og læringsmiljøer.
- At vi planlægger dagligdagen i faste strukturer, som giver børn mulighed for at opleve mestring og tryghed.
- At vi iagttager og reflekterer over såvel egen som andres ageren og kommunikation med børnene.

2.2 Evaluerende pædagogisk praksis

Følgende citat kommer fra den styrkede pædagogiske læreplan og er en del af vores pædagogfaglige grundlag.

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet. Hermed forstås, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse".

"...etablering af en evalueringskultur i dagtilbuddet skal understøtte, at personalet udvikler en fagligt selvkritisk og reflekteret tilgang til tilrettelæggelse og evaluering af den pædagogiske praksis. Den faglige og selvkritiske tilgang skal bidrage til, at personalet får øje på deres praksis, tænker over den og ser mulighederne for at ændre praksis, hvis der er behov for det, hvilket i sidste ende skal udvikle og kvalificere den pædagogiske praksis."

"En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale."

(Den styrkede pædagogisk læreplan s. 50)

Dette betyder i den daglige pædagogiske praksis i Østbyens Børnehuse:

- At vi kigger på os selv og den praksis vi indgår i samt at vi handler og justerer ud fra det vi oplever.
- At vi evaluerer på sammenhængen mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- At alle er enige om et klart formål med evalueringen, fx konkrete spørgsmål, der refererer til såvel rammerne som de pædagogiske mål.
- At evalueringerne af læringsmålene skal bruges aktivt til at forbedre praksis.
- At vi arbejder ligeledes med den uformelle evaluering gennem refleksion og daglig evaluering af praksis.
- At vi arbejder bevidst med en evalueringskultur, hvor feedback og det at give og modtage faglige konstruktive input er en naturlig del.
- At vi anvender data fra observationer, Hjernen&Hjertet mm. til systematisk evaluering.

3 ØVRIGE KRAV TIL LÆREPLANEN

3.1 Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)

Følgende citat kommer fra den styrkede pædagogiske læreplan og er en del af vores pædagogfaglige grundlag.

"Som led i arbejdet med den pædagogiske læreplan skal dagtilbuddet overveje, hvordan lokalsamfundet i form af fx biblioteker, musser, drættstilbud og -faciliteter, plejehjem, erhvervsliv mv. kan inddrages med henblik på at styrke dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljø".

(Den styrkede læreplanen s. 29)

Dette betyder i den daglige pædagogiske praksis i Østbyens Børnehuse:

- At vi bruger lokalsamfundet som læringsmiljø - ser på farver, besøger mekanikeren, bageren, udstillinger/butiksvinduer, legepladser mm.
- At vi samarbejder med den lokale folkeskole.
- At vi tager gerne imod de invitationer vi får fra lokalsamfundet fx den lokale folkekirke, biblioteket, billedskolen osv.
- At vi på bestyrelsesmøder diskuterer pædagogiske tiltag løbende, ligesom bestyrelsen vil blive inddraget i evaluering af den styrkede læreplan.

3.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Følgende citat kommer fra den styrkede pædagogiske læreplan og er en del af vores pædagogfaglige grundlag.

"Begrebet børnemiljø er et samlende begreb for det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet, hvor det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø skal forstås bredt".

(Den styrkede læreplan s. 30).

Dette betyder i den daglige pædagogiske praksis i Østbyens Børnehuse:

- At vi aktivt og kritisk arbejder med vores fysiske læringsmiljøer både ude og inde i forhold til de konkrete børnegrupper.
- At vi organiserer os i mindre grupper, minimerer støj for at kunne højne samspillet i børnegruppe.
- At vi arbejder med kvalitet i relationerne, hvor vi bl.a. anvender strategierne fra Herningmodel Dagtilbud og Fri for Mobberi - eksempelvis børnemiljøreglerne, fordi vi ved, at vi med vores menneskesyn hhv. kan åbne og lukke for positive og relevante erfaringsmuligheder.
- At vi er opmærksomme på hvad er det børnenes adfærd fortæller os - og at vi tager det alvorligt/handle på det.
- At vi agerer med samspil, gensidig respekt og tolerance, tilgængelighed og nærvær og ser og accepterer den enkelte som den man er.
- At vi prøver på at indrette os stimulerende og hjemligt og reducere unødigt stimuli.
- At vi har respekt for og fokus på børnenes perspektiv og forholder os til, om det er rart og relevant at være barn her.
- At vi arbejder med de fysiske børnemiljøer, hvor børnene kan se deres egne og gruppens aftryk ved, at vi fx værdsætter og udstiller med respekt for det børnene har produceret og for det æstetiske læringsmiljø (forholder os til for lidt/for meget).

4 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer."

(Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

4.1 Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Følgende citat kommer fra den styrkede pædagogiske læreplan og er en del af vores pædagogfaglige grundlag.

"Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse. "

"Det er særligt vigtigt, at dagtilbuddene understøtter, at børn i udsatte positioner gør sig erfaringer med og aktivt indgår i disse gensidigt forpligtende fællesskaber".

(Den styrkede pædagogiske læreplan s. 36)

Dette betyder i den daglige pædagogiske praksis i Østbyens Børnehuse:

- At vi ved at mennesker bliver til i det levende samspil, så derfor tør vi være autentiske voksne.
- At vi tager ansvaret for det gode samspil og skaber deltagelsesmuligheder for alle.
- At vi ser intentionen bag handlingen - det man giver opmærksomhed, får man mere af.
- At vi er nysgerrige og bestræber os på at, se, høre og forstå børnene og handle derefter.
- At vi er anerkendende og har fokus på selvværd/livsduelighed.
- At vi rammesætter læringsmiljøer, der understøtter samspil, der er præget af tryghed og nysgerrighed, så alle børn får mulighed for at udvikle en sikker identitetsdannelse.
- At vi inddrager børnenes perspektiver så de oplever medbestemmelse og øver demokratiske processer.

4.2 Social udvikling**Det pædagogiske læringsmål**

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Følgende citat kommer fra den styrkede pædagogiske læreplan og er en del af vores pædagogfaglige grundlag.

Børn i dagtilbud skal deltage i sociale fællesskaber, hvor de oplever at høre til, og hvor de får en oplevelse af at kunne bidrage med noget værdifuldt og relevant til fælles lege og samspil.

Gode sociale relationer fungerer som byggesten for børns tilegnelse af empati, der handler om at mærke egne følelser og at kunne sætte sig i andres sted.

”indbyrdes relationer og venskaber mellem børn har stor betydning for den sociale læring og medvirker til udvikling af sociale færdigheder som det ofte ses i legen”.

(den styrkede pædagogiske læreplan s. 38)

Det er vigtigt for barnets sociale udvikling, at det pædagogiske personale har et godt samarbejde med forældrene. En god dialog mellem de fagprofessionelle og

forældrene kan medvirke til et bedre helhedsperspektiv omkring barnet, og derved kan de voksne omkring barnet bedst muligt understøtte barnets sociale læringsproces og dets relationer og fællesskab.

Dette betyder i den daglige pædagogiske praksis i Østbyens Børnehuse:

- At vi understøtter børnenes leg og anerkender legens betydning, for at kunne fremme det enkelte barns muligheder for at indgå i betydningsfulde relationer og venskaber.
- At vi skaber lege- og læringsmiljøer der understøtter børnenes lyst og evne til at lege, udforske og eksperimentere. Vi vil veksle mellem at gå foran, ved siden af og bag barnet, med det formål at kunne understøtte barnets deltagelse i legefællesskaber bedst muligt.
- At vi møder barnet anerkendende og med positive forventninger. Det gør vi fordi det fremmer børns gåpåmod og evnen til at møde omverdenen med positivitet og optimisme.
- At et styrket forældresamarbejde spiller en central rolle for den pædagogik vi fører, da vores vigtigste samarbejds- og sparringspartnere i det daglige pædagogiske arbejde netop er forældrene. Vi er bevidste om at et godt samarbejde og en god og åben dialog med forældrene omkring barnets trivsel og udvikling, kan bidrage til at forebygge mobning.
- At vi bruger forskellige understøttende og metodiske redskaber fra fx HerningModel og Fri for Mobberi. Børnene får herigennem en forståelse for begreberne Omsorg, Respekt, Tolerance og Mod.
- At vi har stort fokus på børneperspektiver. Relationerne mellem os og børnene bygger på ligeværd, forståelse og indlevelse, så børnene oplever følelsen af medbestemmelse, samt udvikling af selvstændighed og empati.

4.3 Kommunikation og sprog

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogligge tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Følgende citat kommer fra den styrkede pædagogiske læreplan og er en del af vores pædagogfaglige grundlag.

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

(Den styrkede pædagogiske læreplan s. 40)

Dette betyder i den daglige pædagogiske praksis i Østbyens Børnehuse:

- At vi styrker sproget igennem sociale relationer, og interaktioner samt understøtter børnenes legemuligheder. Det er derfor afgørende for et barns sprogtilegnelse, at det får mulighed for at indgå i fællesskaber.
- At vi understøtter børnenes kommunikations- færdigheder og muligheder, for at det enkelte barn kan gøre sig erfaringer med at forstå sig selv, andre og omverdenen. Dette gør sig gældende både i planlagte læringsaktiviteter og i samspillet hele dagen.

- At pædagogerne er sproglige rollemodeller - sætter ord på/italesætter bygger sproglige broer mellem børnene/deltager i leg og tilbyder sprog.
- At vi anvender og inspireres af forskellige sprogunderstøttende og metodiske redskaber fx Nebula, sangglad og sangglad mini, sprog i samspil og Hjernen&Hjertet, som bedst muligt sikrer, at vi møder både gruppen og det enkelte barn hvor det "er".
- At vi inddrager hverdagssituationer og det enkelte barns livsverden og erfaringer i den pædagogiske praksis.

4.4 Krop, sanser og bevægelse

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Følgende citat kommer fra den styrkede pædagogiske læreplan og er en del af vores pædagogfaglige grundlag.

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordres, eksperimenterer, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

"Sanserne er børnenes adgang til verden og fundamentet for at opfatte og begribe verden".

"I bevægelsesfællesskaber udvikler barnet mestring af kropslige/sanselige indtryk og udtryk og styrke sin evne til at aflæse og forstå andre børns og voksnes gestik, mimik og kropslige udtryk".

(Den styrkede pædagogiske læreplan s. 36)

Dette betyder i den daglige pædagogiske praksis i Østbyens Børnehuse:

- At vi skaber læringsmiljøer hvor der er mulighed for kropslige- og sansemæssige aktiviteter og leg
- At de voksne motiverer børn til bevæge, ved selv at deltage - at turde bruge deres krop.
- At vi er nysgerrige og følger børnenes bevægelsesinitiativer - hvor nøglebegreber er bevægelsesglæde, kreativitet og leg.
- At vi skaber vi mulighed for at børnene erfarer verden med- og gennem deres krop, for at blive klogere på egen kunnen og derved opnå kropslig selverkendelse.
- At vi rammesætter læringsmiljøer, der understøtter de 7 sanser - herunder automatisering af bevægelser og forståelse for egen krops kunnen og begrænsninger - tryghed i egen krops formåen.
- At vi støtter, guider og motiverer til selvhjulpenhed ved at skabe "øvebaner" for børnene og opfordrer forældrene til at gøre det samme.
- At vi taler med børnene om kroppen og dens funktioner - herunder at finde ro i egen krop og at kunne mærke sig selv.

Natur, udeliv og science

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Følgende citat kommer fra den styrkede pædagogiske læreplan og er en del af vores pædagogfaglige grundlag.

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension".

"Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur".

"Uderummet som læringsmiljø er karakteriseret ved direkte sanseoplevelser i et autentisk miljø og kan have forskellige kvaliteter."

"Sciencetilgangen vægter en undersøgende tilgang, som åbner for en aktiv inddragelse af naturen og naturfænomener som lys, luft, magnetisme og vejrfænomener".

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44.

Dette betyder i den daglige pædagogiske praksis i Østbyens Børnehuse:

- At de voksne er optaget af børnenes nysgerrighed og handler herudfra.
- At vi har samtaler med børnene om bæredygtighed, fx om affaldssortering og biodiversitet.
- At vi tager på ture ud af huset og oplever naturen tæt på, så børnene kan gøre sig erfaringer med og udvikle forståelse for sammenhænge i naturen.
- At vi skaber læringsmiljøer som giver børnene mulighed for at overveje deres eget samspil med naturen og naturens ressourcer og agerer selv rollemodeller.
- At vi er bevidste om at, uderummet giver plads til sansning, bevægelse, fantasi og kreativitet hos børnene, så vi bruger det aktivt i hverdagen.
- At når vi er i naturen, kan vi udvide børnenes deltagelsesmuligheder i fællesskabet på tværs af alder, køn, kultur og interesser.
- At vi er bevidste om at legepladsen er et læringsrum.
- At vi er undersøgende sammen med børnene, da det åbner for en aktiv inddragelse af naturen og naturfænomener.

- At vi aktivt inddrager børnenes eksisterende viden og erfaringer, men samtidig forstyrrer og udfordrer vi børnenes forståelse ved at komme med ny viden og erfaringer.
- At vi laver læringsmiljøer, der giver børnene mulighed for at danne erfaringer med årsag, virkning og sammenhænge og støtter bl.a. børnene i at kategorisere og systematisere deres omverden ved hjælp af relations par som stor/lille og over/under.
- At vi giver mulighed for at eksperimentere med antal, rum og form som tidlige tilgange indgange til det matematiske sprog.

4.5 Kultur, æstetik og fællesskab

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Følgende citat kommer fra den styrkede pædagogiske læreplan og er en del af vores pædagogfaglige grundlag.

"Deltagelse i fællesskaber handler om at have forståelse for egne og andres kulturelle beggrunde og traditioner. Læringsmiljøet skal bidrage til at udvikle børnenes forståelse af egne værdier og respekt for andres".

"Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte skabende virksomhed og æstetik, der både er indtryk og udtryk".

"Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

(Den styrkede pædagogiske læreplan s. 46)

Dette betyder i den daglige pædagogiske praksis i Østbyens Børnehuse:

- At vi ser mangfoldighed som en styrke, hvor vi kan lære af hinandens forskelligheder og blive klogere på os selv og andre. Dette er både i forhold til kulturelle baggrunde, og at vi som mennesker er forskellige.
- At vi arbejder med læringsmiljøer, der understøtter børnenes mulighed for, at gøre sig erfaringer med at forankre værdier, der understøtter respekt, demokratisk dannelse, samt betydningen af forpligtende fællesskaber.
- At vi møder børnene med en differentieret pædagogisk indsats, så alle børn, får mulighed for at gøre sig erfaringer med at udfolde sig og begå sig i fællesskabet.
- At vi vægter at give børnene forskelligartede sansemæssige oplevelser, hvor de får mulighed for være nysgerrige, undersøgende og eksperimenterende.
- At vi introducerer børnene til den kultur og de kulturelle begivenheder, som er typisk dansk kultur - fx fødselsdage, fastelavn, måden vi spiser på, er sammen på.
- At vi bruger lokalområdet og forskellige kommunale arrangementer som en del af læringsmiljøet ift. børnenes æstetiske, personlige og sociale erfaringsdannelse.
- At vi har faste traditioner i løbet af året, hvor børnene er inddraget i forberedelser samt dialog med børnene om, hvorfor vi har dem og herved skabe nysgerrighed og interesse for forskelligheder.
- At tilgængelige kreative materialer, tilpasset børnegruppen, så de har mulighed for selv at være skabende og nysgerrige som støttes op af engagerede voksne.

5 Afrunding

Vi håber, at vores læreplan har givet dig indsigt i vores pædagogiske praksis. Måske er der noget, du er blevet mere nysgerrig på, undrer dig over, eller du gerne vil rose? Kom endelig at del det med os!

Mange Venlige Hilsner

Bestyrelsen, personalet og ledelsen i Østbyens Børnehuse

Vil du vide mere om rammen for udarbejdelsen af den styrkede læreplan, kan du læse videre her:

https://emu.dk/sites/default/files/2021-03/7044%20SPL%20Den_styrkede_paedagogiske_laereplan_21_WEB%20FINAL-a.pdf